

KAIP GALIME ATPAŽINTI AUTISTĄ?

Ignoruoja tradicinius mokymo metodus.

Monotoniškai dėlioja daiktus ir atlieka kitus monotoniškus veiksmus. Taip save ramina.

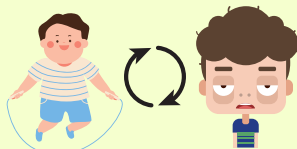
Elgiasi lyg nieko negirdėtų ar būtų kurčias.

Labas, Labas, Labas...

Kartoja tuos pačius žodžius.

Būna arba perdėtai aktyvus arba itin pasyvus.

Pasižymi kraštutiniais emociniais protrūkiais be aplinkiniams regimos priežasties.

Ypač svarbi nekintanti dienos rutina.

Ilgai žaidžia tą patį žaidimą.

Vengia prisijungti prie vaikų grupės, labiau linkęs būti vienas.

Nesugeba palaikyti akių kontakto.

Negeba adekvačiai įvertinti pavojingų situacijų.

Nesileidžia apkabinamas, vengia prisilietimų.

TURIME ŽINOTI

• Jie myli, kenčia, nori būti laimingi, tačiau jiems yra daug sunkiau išreikšti savo jausmus.

• Autistai atrodo tarsi nenorintys bendrauti, tačiau iš tiesų sunkumų kyla ne dėl nenoro bendrauti, o dėl to, kad jie nesupranta ir nesugeba laikytis taisyklių.

• Dažnai turi vieną arba kelias savo domėjimosi sritis, kurias ypač gerai išmano.

• Pokalbis jiems įdomia tema gali būti puikus būdas užmegzti ryšį, tačiau autistams sunku suprasti kitų žmonių emocijas ir mintis - gali nepastebėti, kad pašnekovui jo interesų sritis neįdomi.

• Patyrę kad ir mažiausią nesėkmę labai susijaudina ir dažnai pasielgia nederamai, taip sukeldami aplinkinių pasipiktinimą.

• Kartais manoma, kad autistai yra protiškai atsilikę arba atvirkščiai - genijai, tačiau dažniausiai daugumos autistų intelektas yra normalus, tiesiog nervų sistema funkcionuoja kitaip.

• Supranta, kad yra kitokie, ir dėl aplinkinių požiūrio į juos ir galimų nesėkmių nuolat jaučia didelę įtampą, dėl to dažnai renkasi vienatvę.

Informacinis pranešimas parengtas remiantis:

1. Notbohm E. „Kiekvienas autistiškas vaikas norėtų, kad jūs žinotumėte dešimt dalykų“. Vilnius, 2012

2. Vaikų su autizmu ugdymo principai. Metodinės rekomendacijos tėvams.

3. Lietuvos autizmo asociacijos „Lietaus vaikai“ internetinis puslapis www.lietausvaikai.lt

Autistas mokykloje

BALANDŽIO 2

„Pasaulinė autizmo supratimo diena“

KAIP BENDRAUTI SU AUTISTU?

- Kuo mažiau žodžių - duokite aiškius nurodymus.
- Žodinę informaciją pateikite vaizdžiai. Ką bepasakotumėte, savo žodžius paremkite vizualine informacija.
- Nekartokite žodinių instrukcijų daug kartų.
- Užduoties atlikimo rutina turėtų atrodyti taip:
 - 1) trumpa, konkreti instrukcija;
 - 2) pavyzdys kaip atlikti užduotį;
 - 3) vaiko atliekama užduotis;
 - 4) apdovanojimas už atliktą darbą.Tokio paties tipo užduočių negali būti daugiau kaip trys.
- Remkitės stipriosiomis vaiko savybėmis.
- Viename lape informacijos turi būti pateikta saikingai. Nesistenkite taupyti popieriaus, nes vaikams sunku surasti ir išskirti svarbiausią dalyką.
- Autistiškas mokinys privalo atlikti užduotis. Nesiremkite vien jo norais ar nenorais. Išlaukite jo emocijas iškrovas ir toliau siekite užsibrėžto tikslo.
- Vaikas, nežinodamas, kaip atlikti užduotį, elgiasi netinkamai, todėl pirmiausiai reikia jam padėti. Kai darbą teisingai atlieka 2-3 kartus, pagalbą nutraukti ir stebėti, kaip jam sekasi vienam.
- Būtinai keiskite žodinę pagalbą į pagalbą gestu, judesiu, rodykite pirštais, paveikslėliais, simboliais.

• Vaikui turi patikti su Jumis ne mokytis, o bendrauti, kad palaikytų kontaktą, norėtų bendradarbiauti.

• Svarbu kritinėmis akimirkomis neišsigąsti, tai normali vyro reakcija - jis nori apginti savo interesus. Šiuo momentu svarbu išlaikyti vidinę ramybę.

• Nebūkite nuobodūs - naudokite įvairius mokymo būdus.

• Yra vaikų, itin jautriai reaguojančių į žodį „ne“. Jei užduotį atliko negerai, tada ramiai balsu pasakykite: „Negerai, pabandome iš naujo“.

• Kai vaikas dėl sensorinės perkrovos „išsijungia“ ar „sprogsta“ probleminiu elgesiu, jokia būdu nepamokslaukite, nes jis Jūsų negirdi. Palikite vaiką saugioje vietoje nusiraminti.

• Svarbu atlikus užduotį pagirti, pasakyti, ką atliko gerai, parodyti emociškai, kad matote jo pastangas.

• Jei vaiką blaško vaizdai, apribokite jo matymo lauką (suolas kampe, prie sienos, neskaidrios pertvaros...). Nesodinkite autistiško mokinio prie lango.

• Leiskite naudotis ausinukais, kai triukšmas ar kitokie pašaliniai garsai trukdo darbui.

• Jei vaiką sutrikdė kokie nors signalai ir nesuprantate, kas galėjo tai sukelti, nemenkinkite jo veiksmų ir elgesio. Jis gali jausti kitokius dirgiklius, kurių jūs nepastebite. Jei įmanoma, paklauskite arba leiskite išeiti į išankčiau sutartą jam saugią vietą.

• Kompiuterio veikimo principas labai priimtinas vaikams, todėl jo naudojimas galėtų būti vienas iš apdovanojimo formų, pavyzdžiui, muzika per ausinukus, 10 minučių žaidimas, mini filmukas ir pan.

„Jei pažįsti vieną autistą, tai pažįsti tik jį vieną. Dviejų vienodų autistų nėra, todėl ir mokymo metodai turėtų būti skirtingi.“

KIEKVIENAS AUTISTIŠKAS VAIKAS NORĖTŲ, KAD JŪS ŽINOTUMĖTE ŠIUOS DEŠIMT DALYKŲ

- ✚ Pirmiausia aš esu vaikas. Man nustatytas autizmas. Bet nesu vien „autistas“.
- ✚ Mano jutimasis suvokimas sutrikęs.
- ✚ Prašau neužmiršti skirti „nenoriu“ (nusprendžiu nedaryti) nuo „negaliu“ (nesugebu).
- ✚ Aš mąstau konkrečiai. Vadinasi, kalbą suprantu visai pažodžiui.
- ✚ Būk kantrus, mano žodynas ribotas.
- ✚ Kalbėti man labai sunku, todėl remiuosi rega.
- ✚ Sutelk dėmesį ne į trūkumus, o į gebėjimus ir lavink juos
- ✚ Padėk man bendrauti.
- ✚ Pasistenk nustatyti, kas mane išmuša iš pusiausvyros.
- ✚ Jei esi šeimos narys, mylėk mane besąlygiškai.

Leidinį parengė mokytojo padėjėja Laima Žemaičiūnienė

2022 gegužė

